

Tekniska nämnden

Åtgärdsplan rörande missfärgat dricksvatten på Tranholmen

Ärende

Dricksvattnet till Tranholmen har vid ett flertal tidpunkter varit missfärgat. Detta skedde under hösten 2019 och nu även i april 2020. Orsaken tros vara stora vattenuttag i närliggande brandposter som fått starka vattenströmningar i rören att slita loss partiklar från vattenrörens insida. Partiklarna har sedan följt med dricksvattnet till abonnenter.

Missfärgat vatten är en situation som händer med jämna mellanrum i hela kommunen och det kan nästan alltid härledas till vattenuttag från brandposter.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har med anledning av den uppkomna situationen förelagt tekniska nämnden om att inkomma med en åtgärdsplan avseende dricksvattnet på Tranholmen.

Tekniska kontoret har i enlighet med miljö och hälsoskyddsnämndens föreläggande utarbetat en åtgärdsplan för att minimera risken att händelser med missfärgat vatten upprepas. Åtgärdsplanen biläggs som bilaga.

Tekniska kontorets förslag till beslut

Tekniska nämnden beslutar om att godkänna tekniska kontorets åtgärdsplan och expediera densamma till miljö och hälsoskyddsnämnden.

Bakgrund

Fenomenet med missfärgat vatten förekommer med jämna mellanrum i Danderyds kommun. Det uppstår vanligtvis på hösten och våren. Då nyttjas brandposter för vattenuttag till olika ändamål. Det kan vara sand- eller lövsopning, poolfyllning eller asfalteringsarbeten. Brandposter är konstruerade att ha en hög kapacitet i enlighet med räddningstjänstens behov. En stor mängd vatten kan tas ut ur systemet på kort tid. Det orsakar ändrade strömningsrörelser som sliter loss partiklar från insidan av rören. Partiklarna som ofta innehåller järn orsakar det missfärgade vattnet.

Tekniska kontorets utredning

Tekniska kontoret har intensifierat dialogen med representanter från Tranholmen. En god dialog är viktigt för ömsesidigt kunskapsutbyte. Danderyds kommun kan, likväl som Tranholmen, genomföra åtgärder för att förbättra situationen.

Det finns en rad insatser som kan genomföras och i åtgärdsplanen tas både akuta och långsiktiga åtgärder upp. Dessa prissätts också grovt för att få en relation till kostnader.

Låsning av brandposter

Uttaget av vatten från brandposter sker både med och utan VA-verksamhetens godkännande. I de fall som uttaget är känt har VA-verksamheten möjlighet att styra uttaget till brandposter som VA-verksamheten av erfarenhet vet inte orsakar några problem med missfärgat vatten. I de fall uttagen sker olovandes saknas uppenbart den styrningen. En felaktigt hanterad brandpost kan orsaka både baksug och söndervridna ventiler. Problemet har diskuterats i flera år och även mellan kommuner då samordning är att föredra i frågan. Vissa kommuner har redan begränsat åtkomsten av brandposter och andra inte. Tekniska nämnden har den 27 maj ett ärende med möjlighet att godkänna ett förslag att låsa brandposterna i kommunen

Byggande av vattenkiosker

För att möta den efterfrågan som finns på dricksvatten till olika tekniska uppdrag föreslår tekniska kontoret att det byggs två vattenkiosker i kommunen. Vattenkioskerna möjliggör för entreprenörer att få tillgång till vatten på ett tryggt och kontrollerat sätt.

Spolning av ledning

Att spola ledningen är det sätt missfärgat vatten kan avlägsnas ur systemet när det väl uppstått. Ett försiktigt men ändå kontinuerligt utflöde av dricksvatten sker ur systemet till dess att allt missfärgat vatten tömts ur.

Analysera flöden

VA-verksamheten avser att i detalj analysera hur flödena går i ledningarna runt Svanholmsparken. På det sättet kan verksamheten bättre förstå vilka ledningar som påverkar och vilka brandposter som är kritiska.

Byta ledningar.

I de fall ledningarna är gamla och i dåligt skick kan en förnyelse av dem vara en del av lösningen. Det kan analyseras efter flödesanalysen.

Vara aktiva vid övertramp

VA-verksamheten har många gånger ertappat företag med otillåtet vattenuttag. Åtgärden hittills har varit att upplysa om att uttag inte är tillåtet och att i vissa fall skicka en faktura på vattenuttaget. Hädanefter kommer verksamheten att tydligt förklara det otillåtna i agerandet och överväga polisanmälan.

Ekonomiska konsekvenser

De ekonomiska konsekvenserna belyses till stor del i åtgärdsplanen. Kostnaderna för de olika åtgärderna varierar från försumbart till mångmiljonbelopp. Åtgärdsplanen och dess genomförande kommer dessutom att öka den administrativa arbetsbelastningen både genom att entreprenörer kommer att höra av sig och att VA-verksamheten får upplysa om varför uttag är otillåtet. VA-verksamhetens driftentreprenör kommer också behöva ersätta eventuellt skadade och bortbrutna lås. Hur mycket är i dagsläget svårt att veta.

Anna Tengelin Skoog
Teknisk direktör

David Johannesson
VA-Avfallschef

Handlingar i ärendet

1. Tjänsteutlåtande Åtgärdsplan rörande missfärgat dricksvatten på Tranholmen
2. Åtgärdsplan rörande missfärgat dricksvatten på Tranholmen
3. Beslut om åtgärdskrav

Expedieras

[Klicka här för att ange text.](#)